

Tussenevaluatie proef belonen

Spoor C Grondstoffenplan 2017-2020

Datum 26 maart 2018

1 Aanleiding

Op 24 oktober 2016 heeft de gemeenteraad van Zwolle ingestemd met de hoofdlijnen voor het gemeentelijk grondstoffenplan (GGP) 2017-2020¹. Het uitwerkingsplan hiervan, “Zwolle zonder afval”, is op 17 juli jl. vastgesteld door de raad. Hierin zijn drie hoofdsporen uitgewerkt waaronder het spoor belonen. Dit spoor is als volgt omschreven:

Spoor C: Belonen – Financiële prikkel om het voorkomen van en goed scheiden van afval en grondstoffen te belonen.

Het pilotplan belonen Zwolle is op 30 oktober 2017 aan de gemeenteraad van Zwolle voorgelegd en ter kennisgeving aangenomen. Op 13 november is de proef belonen gestart in de buurten Schoonhorst (Stadshagen) en Gerenbroek (Zwolle Zuid). Deze tussenrapportage geeft inzicht in de voorlopige resultaten en bevindingen van de proef.

2 Samenvatting bevindingen

De tussenrapportage is voor de meeste onderdelen gebaseerd op de ervaring van slechts 2 maanden. Hiervoor is gekozen om nog tijdens de proef gemeenteraad en de deelnemers te kunnen informeren over de eerste resultaten. De eerste twee maanden zijn bovendien niet gemiddeld (periode rond de feestdagen). Op basis van de eerste resultaten kunnen dan ook nog geen conclusies worden getrokken. Na afloop van de proef zal een totaalbeeld ontstaan op basis waarvan een voorstel voor implementatie van een financiële prikkel voor de hele gemeente wordt opgesteld.

De eerste indrukken op basis van de proef zijn:

- Er is een aanzienlijke reductie is van de aangeboden hoeveelheid restafval. Pas na de proef kan worden beoordeeld of het effect van belonen groot genoeg is om de beoogde effecten uit het Grondstoffenplan te halen.
- De hoeveelheid plastic, metalen en drankenkartons groeit, maar nog niet zo veel als vooraf werd verwacht.
- Er is (op basis van een kwalitatieve indruk van de afdeling Toezicht en Handhaving) geen sprake van een groei van het aantal bijplaatsingen. Ook is geen groei van dumping van afval geconstateerd binnen de buurten of in de omgeving. De bewoners geven wel aan bang te zijn voor dumping en meer zwerfafval en geven aan dat ook te constateren. We monitoren dat dan ook goed gedurende de rest van de proef.
- De kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen is goed. Er is geen sprake van meer vervuiling met restafval als gevolg van de proef. Er worden de komende maanden op dit punt nog nadere analyses uitgevoerd.
- De respons op van de bewoners op de enquête is hoog. Dat betekent niet dat elke bewoner heel bewust deelneemt aan de proef. De betrokkenheid is groot en deelnemers geven aan goed geïnformeerd te zijn. Het aantal afmeldingen is klein.

¹ 20170613 Uitwerkingsplan Gemeentelijk Grondstoffenplan Zwolle 2017-2020 Eindversie

3 Leeswijzer

In hoofdstuk 4 zijn het doel en de opbouw van de proef beschreven. Hoofdstuk 5 gaat over de start van de proef (communicatie, enquête, afmeldingen). In hoofdstuk 6 worden de eerste resultaten van de proef weergegeven (meldingen, bijplaatsingen/dumping/vervuiling grondstoffen, effecten op hoeveelheden restafval, te verwachten gemiddelde beloning, ervaringen deelnemers).

4 Doel en opbouw van de proef

4.1 Doel van de proef

De proef belonen moet voor een groot gedeelte bijdragen aan de doelstelling om in 2020 in Zwolle maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar te produceren en een scheidingspercentage van 75% in 2020 te realiseren. De doelen van de proef belonen zijn:

- Onderzoeken of deze manier van inzamelen en belonen werkt in relatie tot de doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar en een scheidingspercentage van 75% in 2020;
- ervaringen van de deelnemende huishoudens te onderzoeken;
- zelf ervaring op te doen op kleine schaal in de twee pilotgebieden.

Voor de proef zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Belonen is binnen de bestaande afvalstoffenheffing te realiseren (duurzamer, maar niet duurder);
- de prikkel van belonen is ondersteunend aan gewenst en blijvend gedrag van inwoners om grondstoffen en restafval gescheiden aan te bieden (belonen is geen doel op zich maar een middel);
- belonen achteraf is in lijn met de visie van omgekeerd inzamelen.

De hierboven genoemde doelstellingen en uitgangspunten vormen het belangrijkste kader waaraan het succes van de proef wordt gemeten.

4.2 Inrichting van de proef

Voordat de pilot van start is gegaan is een pilotgebied geselecteerd en zijn aanpassingen gedaan aan de inzamelmethodiek. Deze wijzigingen zijn hieronder beschreven.

4.2.1 Pilotgebied

Om een succesvolle pilot op te zetten, uit te voeren en te monitoren is gekozen voor een specifiek pilotgebied dat voldoet aan de volgende kenmerken:

- Het is een relevante afspiegeling van de woonomgeving in Zwolle, dus zowel hoogbouw als laagbouw;
- de hoogbouw dient gefaciliteerd te zijn om grondstoffen te scheiden;
- er kunnen aparte inzamelroutes worden gereden zodat de toename van grondstoffen nauwkeurig kan worden gemeten.

De buurt Schoonhorst in de wijk Stadshagen en Gerenbroek in de wijk Ittersum voldoen aan deze criteria. De onderstaande tabellen laten de verdeling tussen hoog- en laagbouw zien en de verhouding tussen eenpersoons en meerpersoonshuishoudens.

Tabel 1: Aantal huishoudens hoogbouw en laagbouw pilotgebied²

	Hoogbouw	Laagbouw	Totaal huishoudens
Schoonhorst	528	1.344	1.872
Gerenbroek	--	1.190	1.190
Totaal	528	2.534	3.062

Tabel 2: Aantal een en meerpersoonshuishoudens en aantal huishoudens met kwijtschelding pilotgebied (bron GBLT)

	Eenpersoons huishoudens	Meerpersoons huishoudens	Aantal huishoudens met kwijtschelding
Schoonhorst	556	1319	nnb
Gerenbroek	200	990	nnb
Totaal	756	2309	96

4.2.2 Inzameling pilotgebied en startmeting

Om de effecten en resultaten van de pilot te kunnen meten, is de uitgangssituatie in kaart gebracht. Vanaf eind juli 2017 wordt daarom apart per wijk gereden. Dat geeft als resultaat een startmeting (nulmeting), op basis waarvan de effecten gedurende de pilot te volgen zijn.

Hierbij gaat het om:

- Aanbiedgedrag
 - Restafval via registratie afvalpas
 - Plastic, metalen en drankenkarton (pmd) en groente- fruit- en tuinafval (gft) via aparte pilotroutes en tellingen via beladingssysteem inzamelvoertuig
 - Kwaliteit/vervuiling van de grondstoffen
- Aantal afroepen grof huishoudelijk afval (gha) / bezoeken milieubrengstation
- Ontwijkgedrag: bijplaatsingen/gebruik milieubrengstation
- Nul-ledigingen restafval, dat wil zeggen huishoudens die geen restafval aanbieden
- Overzicht van klachten en meldingen
- Tevredenheid onder deelnemers (via enquêtes)

Door de mutaties van de bovenstaande parameters voor, tijdens en na de proef te meten kan objectief worden vastgesteld of de beoogde doelstelling van de proef wordt gehaald. In paragraaf 5 en 6 wordt al een aantal parameters getoond die op dit moment betrouwbare informatie leveren over het verloop van de proef.

4.2.3 Inzamelmiddelen

De hoogbouw in Schoonhorst is in september 2017 voorzien van nieuwe ondergrondse containers voor restafval, pmd en oudpapier. gft is voor hoogbouw slechts op aanvraag beschikbaar. Dit omdat een succesvolle aanpak voor gft in hoogbouw nader wordt uitgewerkt in het spoor "faciliteren hoogbouw" uit het GGP.

4.2.4 Inzamelfrequentie

De inzamelfrequentie van de minicontainer blijft zoals het is: gft 1x per 14 dagen, pmd en Oud papier 1 x per 4 weken. De ondergrondse containers voor restafval worden op bijna-volmeldingen geledigd zoals gebruikelijk is in de gemeente Zwolle.

² Er is een relatief klein verschil in het totaal aantal adressen voor de wijk Schoonhorst tussen tabel 1 en 2. Dit heeft te maken met verschil in actualiteit van gebruikte bronbestanden. Het in tabel 1 genoemde aantal adressen in Schoonhorst komt overeen met het totaal aantal adressen van het op 11 september 2017 tussen gemeente en ROVA vastgestelde adressenbestand.

4.2.5 Looptijd pilot

De pilot heeft een looptijd van een half jaar en is begonnen op 13 november 2017. De pilot loopt tot en met 13 mei 2018. Deelnemers die in aanmerking komen voor een beloning ontvangen uiterlijk één maand na het einde van de proef schriftelijk de hoogte van de beloning. Ook wordt de beloning binnen deze periode gestort. Het bedrag wordt bijgeschreven op het rekeningnummer waar de laatste betaling voor de afvalstoffenheffing van is betaald.

5 Communicatie en start van de proef

Bij aanvang van de proef zijn de bewoners van het pilotgebied via verschillende kanalen op de hoogte gebracht van het doel en de insteek van de proef. De volgende acties hebben plaatsgevonden:

5.1 Informatiebrieven

Voor de start van de proef zijn bewoners twee keer per brief geïnformeerd, inclusief een flyer met daarin uitleg over de pilot en alle benodigde informatie. In de brief zijn bewoners ook uitgenodigd voor de informatiebijeenkomsten. Deze brief is namens de wethouder vanuit de gemeente verstuurd.

5.2 Informatiebijeenkomsten

Op 30 oktober en 6 november 2017 is per buurt een informatieavond georganiseerd waarop bewoners vragen konden stellen en met de gemeente en ROVA in gesprek konden over de proef. Deze informatieavonden zijn door circa 50 mensen bezocht. Een veelgehoorde vraag bij de inloopavonden was over de grootte van de inwerpopening van de ondergrondse container door mensen die graag vaak kleine hoeveelheden aanbieden. Bij de inloopavond in Schoonhorst is ook een aantal vragen gesteld over de mogelijkheid om gft te scheiden.

5.3 Enquête

De ervaringen van de deelnemers met de pilot worden geïnventariseerd met een enquête vooraf, een tussentijdse enquête en een enquête na afloop. Circa 35% van de geadresseerden heeft op de eerste enquête gereageerd. Dit is een hoog percentage, wat duidt op een hoge betrokkenheid en interesse bij de inwoners van het proefgebied. De uitkomsten van de eerste en tussentijdse enquête zijn in paragraaf 6.6.1 terug te vinden.

5.4 Aantal deelnemers

Deelname aan de pilot is op vrijwillige basis. Huishoudens die niet willen meedoen, kunnen dat melden bij de gemeente. In totaal zijn 3.062 huishoudens aangeschreven, op peildatum 12 februari hebben zich in totaal 55 huishoudens voor de proef afgemeld. Hun aanbodgedrag wordt niet gemonitord en ze komen ook niet in aanmerking voor een beloning. Dit komt neer op 1,8% afmeldingen.

Afmeldingen	Schoonhorst	Gerenbroek
Hoogbouw	17	
Laagbouw	25	13
Totaal	42	13

Er zijn veel verschillende redenen waarom mensen zich afmelden. Een te hoge leeftijd om nog goed afval te kunnen scheiden wordt het meest genoemd met 5 afmeldingen. Verder wordt geen nut ivm grote productie van afval 4x, incontinentie materiaal 3x en privacy 3x vaker genoemd. De overige 24 redenen zijn uniek en worden daarom niet hier apart gemeld. Verder hebben 16 huishoudens geen reden opgegeven.

6 Eerste indrukken effecten en resultaten van de proef

6.1 Meldingen en Klachten

Met name de eerste weken van de proef hebben we via het Klantcontactcentrum vragen en opmerkingen gekregen van bewoners. Er worden met name vragen gesteld over de mogelijkheid om al tijdens de proef bij hoogbouw gft apart aan te bieden en over luiers/incontinentiemateriaal. Het onderstaande overzicht laat de top drie met meest voorkomende vragen zien:

Klacht	Aantal
Geen GFT voorziening hoogbouw	6x
Waarom niet restafval wegen	6x
Waarom geen aparte inzameling luiers	2x

Deelnemers die hebben aangegeven een gft-voorziening te missen, komen alleen voor in de hoogbouwlocaties van Schoonhorst. De overige deelnemers hebben een gft-voorziening aan huis. Voor deze proef heeft de gemeente een regeling opgesteld voor het verstrekken van een gft-voorziening in de hoogbouw. Tot op heden hebben de zes huishoudens geen gebruik gemaakt van de extra service. Hoewel wegende ondergrondse containers bestaan en een accurater beeld geven van de daadwerkelijke hoeveelheid geproduceerd restafval is deze optie in financieel opzicht niet reëel. Een wegende container is factor 10 duurder in vergelijking met een standaard container.

Op basis van meldingen zijn de inworpopeningen van de papiercontainers voor de hoogbouw in Schoonhorst aangepast.

6.2 Bijplaatsingen en dumpingen

Een belangrijk aandachtspunt bij de uitvoering van de pilot is om ervaring op te doen met ongewenst uitwijkgedrag van bewoners: leidt een financiële prikkel niet tot extra bijplaatsingen van afval bij de container of dumping van afval in de buurt of de omgeving van de buurt. Extra bijplaatsingen of dumping leidt tot rommel op straat en zwerfafval. Bewoners geven in de uitgevoerde enquêtes aan hier bang voor te zijn.

Er is momenteel nog geen kwantitatieve informatie beschikbaar over bijplaatsingen. Wel is hier een 0-meting op uitgevoerd. De indruk bij de handhavers is dat de impact van de proef op bijplaatsingen en dumpingen in het pilotgebied niet aanwezig is. Met andere woorden: op basis van de ervaringen van de handhavers wordt vastgesteld dat er geen sprake is van extra bijplaatsingen of dumpingen in het proefgebied of de directe omgeving. Bij de eindevaluatie besteden we nadrukkelijk aandacht aan de gevolgen van de proef op de hoeveelheid dumpingen van afval.

6.3 Vervuiling aangeboden grondstoffen

De afdeling Toezicht en Handhaving van de gemeente Zwolle zet zich tijdens de proef vrijwel wekelijks in om de vervuiling van de grondstoffen te controleren. Hierbij wordt steekproefsgewijs de minicontainer geïnspecteerd. Bij de steekproef wordt de toplaag visueel gecontroleerd. Daarnaast wordt in het geval van papier en pmd bij de zwaar aanvoelende containers een diepgaande controle uitgevoerd.

De onderstaande tabel laat het percentage vervuilde containers zien van zowel het pmd, oud papier als gft. Hieruit is af te leiden dat de vervuiling tijdens de eerste maanden van de proef relatief laag is. Op basis van deze gegevens is te zeggen dat de grondstoffen niet extra vervuild worden door ontwijkgedrag, dit stemt overeen met de indruk van de afdeling toezicht en handhaving.

Vervuiling (% containers)	Schoonhorst	Gerenbroek
Papier	nmb	2,14
pmd	3,64	3,8
gft	3,14	3,22

Containers die als vervuild worden bestempeld gaan niet mee in de grondstoffenroute maar worden apart als restafval opgehaald.

6.4 Voorlopige resultaten effecten op restafval en grondstoffen

Op basis van metingen uit de eerste twee maanden van de proef gaat deze paragraaf dieper in op de voorlopige resultaten.

6.4.1 Restafvaltonnages en aanbiedingen

Het belangrijkste doel van zowel het GGP als het spoor belonen is reductie van restafval. De eerste bevindingen duiden erop dat de proef belonen hier een positief effect op heeft. In vergelijking met dezelfde periode uit het voorgaande jaar is een significante afname van gemiddeld 22% restafval te zien, zie tabel 3.

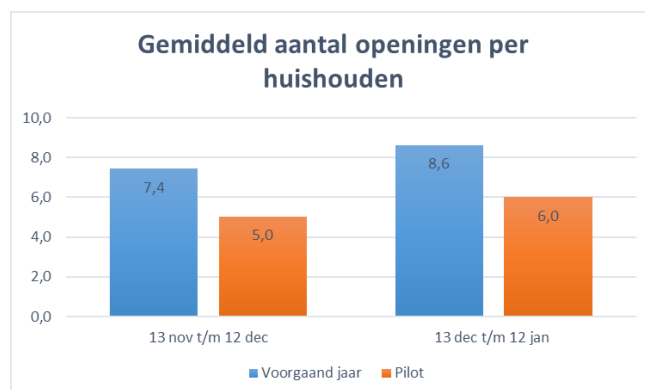
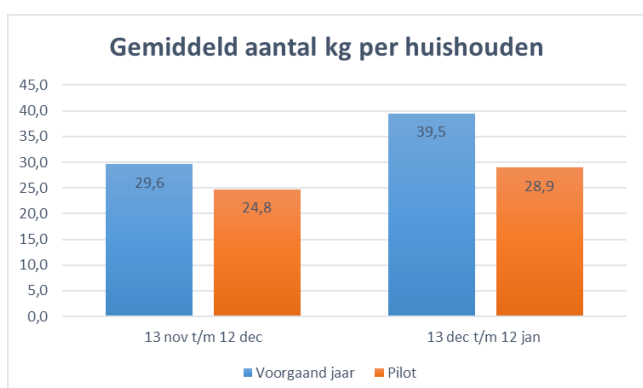
Dat deze afname is toe te schrijven aan de interventie van de proef blijkt uit het feit dat de containers gemiddeld 31% minder vaak geopend zijn. Inwoners van het proefgebied sparen hun restafval op en werpen een zwaardere zak in het ondergrondse container. De onderstaande kolommen geven separaat de afname van het restafval als het aantal openingen weer.

De voorlopige reductie van restafval is bemoedigend, zeker ook omdat december wegens de feestdagen een maand is waarin historisch gezien slecht wordt gescheiden. Op basis van cijfers van twee maanden is nog geen eindbeeld te geven. Op basis van de ervaring met Diftar werd een effect van circa 35% verwacht (circa 60 tot 70 kilo restafval per huishouden per jaar). Het Grondstoffenplan gaat echter uit van drie sporen (faciliteren, motiveren en belonen), die onderling op elkaar inwerken. Met de drie sporen wordt een reductie van totaal 48% nagestreefd tussen 2017 en 2020.

Tabel 3: afname restafval en openingen

	Datum	kg per huishouden	Inworpen per huishouden	Kg per inworp
Voorgaand jaar	13 nov tm 12 dec	29,64	7,4	3,99
	13 dec tm 12 jan	39,50	8,6	4,58
Pilot	13 nov tm 12 dec	24,75	5,0	4,91
	13 dec tm 12 jan	28,92	6,0	4,81
	13 jan tm 12 feb	25,34	5,3	4,80

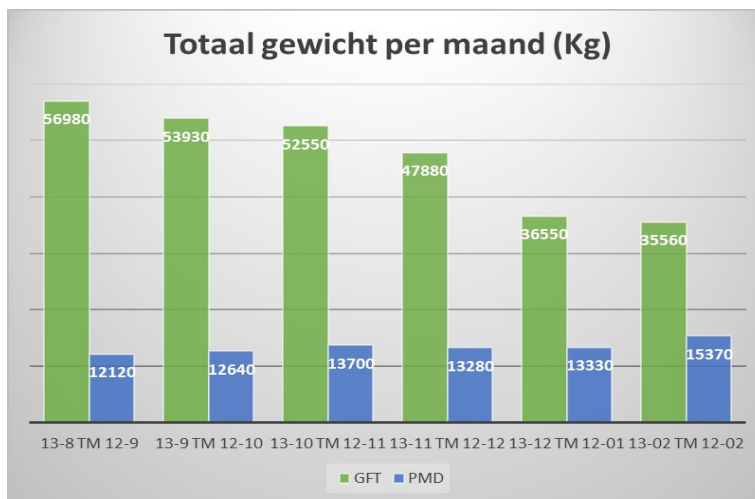
	Datum	% afname kg	% afname openingen
Pilot	13 nov tm 12 dec	-17%	-32%
	13 dec tm 12 jan	-27%	-30%

6.4.2 Tonnages per afval stroom grondstoffen

Naast een afname van restafval wordt een toename van pmd en in mindere mate gft verwacht. Voor- en gedurende de proef wordt het aanbod van deze grondstoffen gemeten. Figuur 1 laat totaal gewichten van het gft en pmd van de afgelopen zes maanden zien (gegevens op buurtniveau voor een langere periode zijn niet beschikbaar).

Figuur 1: Totaal gewicht grondstoffen

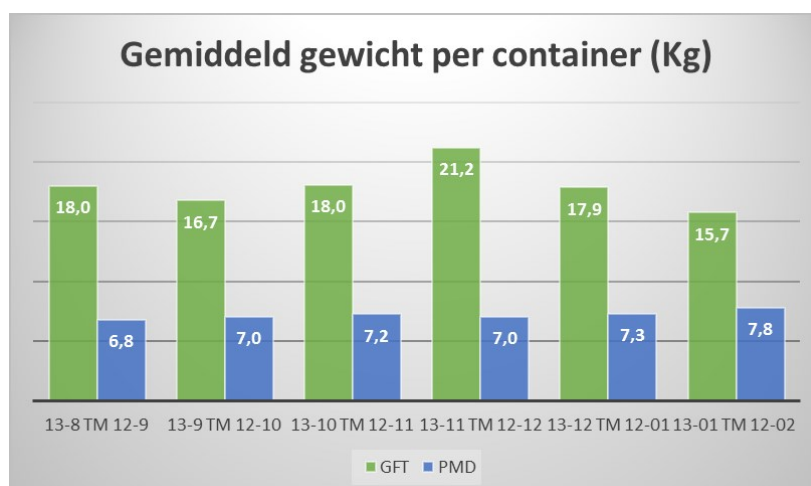

Het ingezamelde pmd is ten opzichte van de eerste drie maanden voor de proef met ongeveer 1200 kilo per maand toegenomen. Hiermee is het ingezamelde pmd met circa 9 procent toegenomen, een bescheiden stijging die nog niet aansluit bij de verwachting. Dit lijkt vooral te liggen in de eerste twee maanden van de proef. De vele feestdagen in deze periode leidt tot een relatief lage opbrengt van grondstoffen. De laatste maand laat een reëler beeld zien. Ten opzichte van het gemiddelde van de drie maanden voor de proef en de periode van 13-01 tm 12-02 is het pmd met 19,89% gestegen.

Het gft laat een dalende trend zien. Dit laat zich verklaren door de invloed van het seizoen. Gedurende de wintermaanden is er minder aanbod van met name tuinafval.

Figuur 2 laat het gemiddeld gewicht van grondstoffen per container zien. Het aantal aanbiedingen van pmd is met 4 procent gestegen en blijft, net zoals het gewicht, achter bij de verwachtingen. Ook hier is de verwachting dat gedurende de proef er meer aanbiedingen zullen komen omdat er een stabiel patroon is qua afvalproductie. Voor het gft geldt juist dat hoewel het totaal gewicht is afgenomen het gemiddelde gewicht per container is gestegen.

Figuur 2: Gemiddeld gewicht per container grondstoffen

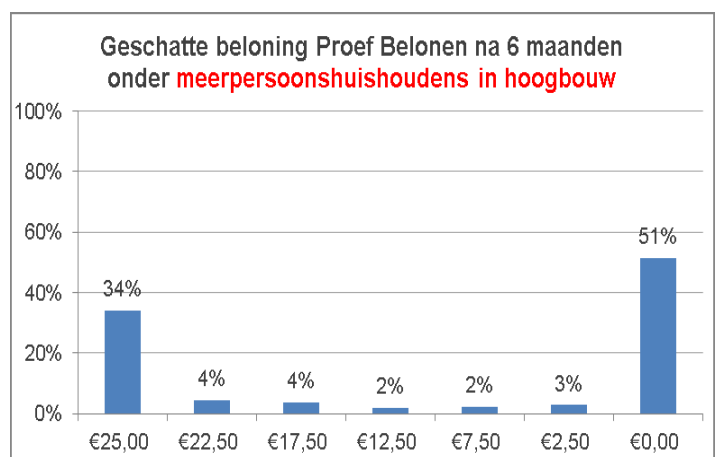
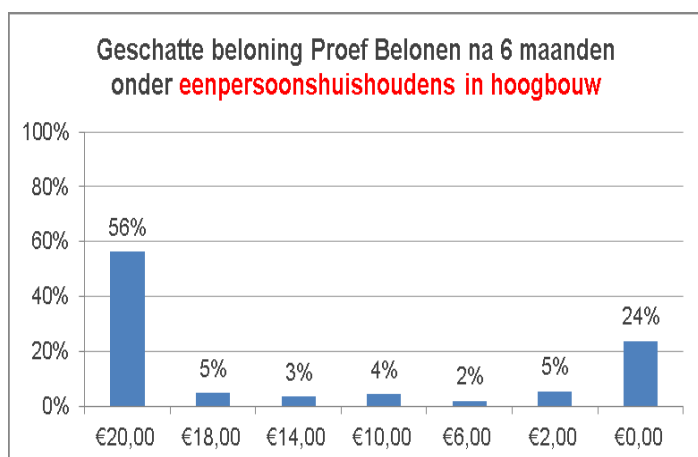
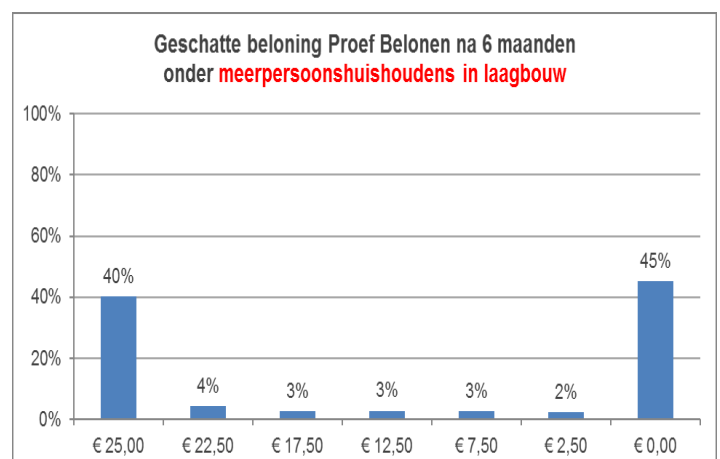
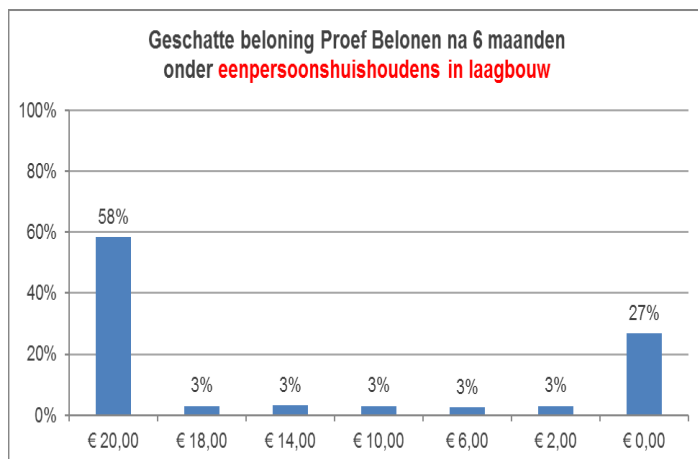
6.5 Verwachte beloning van de deelnemers

Uitgangspunt is dat de beloningen die worden uitgekeerd worden bekostigd uit de reductie op het verbrandingsstarief van restafval en de extra opbrengst van pmd. De hoogte van de beloning wordt bepaald aan de hand van een staffel, waarbij een onderscheid gemaakt wordt in hoog- en laagbouw én in enkel en meerpersoonshuishoudens. De staffel is terug te vinden in het pilotplan.

Op basis van meetgegevens van de eerste drie maanden van de proef, is een extrapolatie naar een half jaar gemaakt. Aan de hand van de staffel is het aantal storting per half jaar vertaald naar een financiële beloning. Dit geeft voor nu enig inzicht in de mogelijke uitkomst van de proef.

Ongeacht de woonsituatie of samenstelling van het huishouden krijgt meer dan de helft van de deelnemende huishoudens een beloning (zie de onderstaande grafieken). Hiervan krijgt verreweg het merendeel de volledige beloning. Vooralsnog lijken de tussenstappen van de staffel niet zo relevant; het grootste deel van de huishoudens lijkt of een maximale beloning of in zijn geheel geen beloning te krijgen. De verwachting is dat gedurende de proef er meer spreiding komt. Met name onder de scheiders met volledige beloning zal wat verval zijn. Ervaring leert dat bij invoering van diftar-systeem huishoudens in de eerste maanden restafval 'opsparen'. Dit wordt over het algemeen niet langer dan enkele maanden volgehouden. Tot slot leren de bovenstaande grafieken ons dat van de meerpersoonshuishoudens een groter deel geen beloning haalt op basis van de staffels die voor de proef worden gebruikt.

Om de exacte impact van de proef belonen in kaart te brengen wordt in de uiteindelijke rapportage een vergelijk gemaakt met het aanbodgedrag van het voorgaande jaar.

6.6 Voorlopige ervaringen deelnemers

Naast het feit dat de afvalstromen uitgebreid worden gemonitord wordt ook de beleving en het gedrag van de inwoners gemeten. Via enquête-onderzoek worden ook de ervaringen van de betreffende huishoudens in beeld gebracht. Voor de start van de proef is een nulmeting uitgevoerd. Wanneer de proef is beëindigd, volgt een effectmeting. Door zowel aan het begin als aan het eind van de proef een meting uit te voeren is het mogelijk een eventuele verandering in beleving en gedrag te achterhalen.

6.6.1 Startenquête (november 2017)

De eerste enquête is verstuurd vóór aanvang van de proef en dient als nulmeting. Inwoners hebben dus weinig tot geen praktijkervaring gehad met de proef belonen. De doelgroep van de nulmeting bestaat uit inwoners van het proefgebied, uitgezonderd de huishoudens die hebben aangegeven niet aan de pilot te willen meedoen. Het onderzoek is zowel schriftelijk als online uitgevoerd. Alle huishoudens in de doelgroep hebben een brief en schriftelijke vragenlijst met retourenvelop ontvangen. In de brief is ook een internetadres en inlogcode genoemd; hierdoor was het aan ieder zelf de keuze op welke manier aan het onderzoek wilde mee te werken. In totaal hebben 1102 huishoudens aan de nulmeting meegewerkt. Dit is een hoge respons. Deze hoge respons op enquête, vooronderstelt een hoge betrokkenheid van inwoners bij de pilot. De onderstaande tabel laat zien hoe de verdeling is naar buurt en wijze waarop men heeft meegedaan.

<i>respons online</i>	<i>respons schriftelijk</i>	<i>respons totaal</i>	<i>aantal huishoudens</i>	<i>respons in %</i>	
Gerenbroek	214	278	492	1187	41%
Schoonhorst	267	343	610	1837	33%
Totaal	481	621	1102	3024	36%

Hoewel het vooraf lastig is in te schatten, is de huishoudens gevraagd hoe vaak zij verwachten restafval te zullen aanbieden tijdens de proef. Ruim de helft denkt maximaal 15 keer restafval te zullen aanbieden. Op basis van de beloningsstaffel van de proef belonen betekent dit voor deze huishoudens een maximale financiële beloning. In totaal denkt 17% meer dan 25 keer restafval te zullen aanbieden. Veel huishoudens denken dat het reëel is om hun afval dusdanig te scheiden dat een beloning wordt verdiend. Aan de hand van deze tussenevaluatie blijkt dat daadwerkelijk een verandering in gedrag is opgetreden en minder restafval is aangeboden. Of de helft van de inwoners van het proefgebied maximaal 15 restafval gaat aanbieden zal blijken uit de definitieve evaluatie.

De rapportage met de enquêteresultaten is bijgevoegd.

6.6.2 Enquête tussenevaluatie (februari 2018)

In februari is een enquête gestuurd naar de deelnemers van de proef die bij de eerste enquête hebben aangegeven mee te willen werken aan een tussenevaluatie. Dit is dus geen aselechte steekproef. Mensen die zich actief opgeven voor een dergelijke enquête zijn naar verwachting meer betrokken dan gemiddeld bij het onderwerp (positief dan wel negatief). Van de aangeschreven heeft 70% de enquête ingevuld. De rapportage met de uitkomsten van de enquête is bijgevoegd. Uit de enquête blijkt dat:

- Circa 40% van de deelnemers geeft aan minder vaak restafval aangeboden te hebben dan voor de proef.
- Ruim 30% van de deelnemers geeft aan het afval bewuster te zijn gaan scheiden.
- Een kleine 10% van de deelnemers geeft aan dat de financiële prikkel er toe leidt dat ze bij het boodschappen doen bewuster nadenkt over verpakkingen. 45% van de deelnemers geeft aan dat ook zonder financiële prikkel al te doen.
- Circa 45% van de deelnemers vindt het scheiden van afval en grondstoffen niet moeilijk. De grootste groep die wel moeite heeft met goed scheiden geeft aan dat te hebben bij pmd (28%). Er wordt aangegeven dat voor goed scheiden van pmd vooral goede voorlichting en in sommige gevallen het vaker legen van de container belangrijk zijn.
- Deelnemers geven aan positief te staan tegenover de proef, met name omdat:
 - o het een stimulans is om afval beter of bewuster te gaan scheiden;

- dat de proef het bewustzijn vergroot met betrekking tot afval en het scheiden van afval;
 - omdat je meer bewust wordt van de hoeveelheid afval die je hebt.
- De deelnemers geven ook tips voor verbetering, onder meer:
 - Het zou eerlijker zijn om te betalen per kilo, niet per keer aanbieden.
 - Houd rekening met mensen die graag vaker kleine hoeveelheden restafval willen aanbieden dan één keer in de week of twee weken een volle zak.
 - De proef werkt meer zwerfafval in de hand (of men vreest daarvoor) en restafval wordt nu vaker in groene, grijze of blauwe container gedeponneerd.
 - Voor gezinnen met kinderen in de (stinkende) luiers of voor grote gezinnen (met meer afval) is een beloning niet haalbaar, door teveel afval.
 - Het bedrag van de beloning is te laag om te kunnen prikkelen.